

SAAKO KULUTTAJA VERTAILUKELPOISTA TIETOA KULUTUSLUOTOISTA?

Kulutusluottojen käyttö on osoittautunut pysyväksi riskitekijäksi kuluttajien velkaantumiskehityksessä ja velkaongelmien ketjuuntumisessa. Kuluttajien saatavilla on toista sataa erilaista pankkien sekä luottokortti- ja rahoitusyhtiöiden myöntämää korttia, joihin voidaan liittää tai joihin sisältyy luotto-ominaisuus. Näiden lisäksi kulutusluottoa tarjoavat pankit ja postimyyntiyrityksiin kytketyt luottoyhtiöt. Eri tyyppisiä edustavat kulutusluotot ovat tuotteina melko yhdenmukaisia. Rahoitusyhtiöiden markkinoimien korttiluottojen ehdot, hinnoittelu ja markkinointikäytännöt esitteineen ovat varsin samankaltaisia. Vertailu on kuitenkin työlästä ja kustannusten selvittely on vaikeaa. Tiedot ilmenevät Kuluttajatutkimuskeskuksessa valmistuneesta selvityksestä Katsaus markkinoiden kulutusluottoihin.

Selvitys on osa Kuluttajatutkimuskeskuksen kotitalouksien taloudellisten riskien painoalueella tehtävää tutkimusta, jossa selvitetään kuluttajien riskejä, erityisesti kulutusluoton käytöstä aiheutuvia riskejä ja riskeihin varautumista rahatalouden hallinnassa. Selvitystä varten koottiin tietoa pankkien, rahoitusyhtiöiden, keskusliikkeiden ja yksityisten kauppojen sekä postimyyntiyritysten tarjoamista tavaroiden ja palveluiden hankinnan luotollisista rahoitusvaihtoehdoista. Tiedot koottiin Internetistä sekä painetuista luottoesitteistä. Niiden perusteella arvioitiin luottojen markkinointia ja sen lainmukaisuutta sekä kulutusluottojen kustannuksia kuluttajille.

Vertailu on työlästä

Internetissä on paljon tietoa eri luottotuotteista. Luottojen vertailu on kuitenkin työlästä, sillä tiedot ovat hajallaan ja sisältö vaihtelee laajuudeltaan. Internetissä olevat laskurit helpottavat luottojen vertailua. Luottojen markkinointi täyttää lain asettamat kriteerit. Esimerkiksi vaadittu todellinen vuosikorko on annettu markkinoinnissa. Esitteissä sopimusehtojen tekstit ovat kuitenkin pienellä ja usein vaikeasti luettavissa. Tämä voi hankaloittaa luottoa koskevien tietojen selvittämistä. Sopimusehdot voivat olla myös vaikeasti ymmärrettäviä.

Kulutusluottojen hintahaitari on laaja

Kulutusluottojen hinnoissa on eroja eri tyyppisten kulutusluottojen välillä. Pankista kulutusluoton saa vakuudellisena noin 5-7 prosentin ja vakuudettomana noin 10 prosentin korolla. Rahoitusyhtiöiden myöntämien korttiluottojen todelliset vuosikorot ovat yleisimmin 15 ja 20 prosentin välillä ja postimyyntiyritysten ns. yksityislainojen korot lähes 30 prosenttia. Todellinen vuosikorko on ainoastaan suuntaa-antava yksittäisissä luotonkäyttötilanteissa. Luoton takaisinmaksuaika vaikuttaa olennaisesti luoton kustannuksiin. Kokonaiskustannusten selvittäminen on tämän vuoksi tärkeää.

Selvitys antaa haasteita kulutusluottoja koskevalle kuluttajainformaatiolle

Kuluttajien luotonlukutaidon edistämiseksi olisi Internetin markkinointiviestintää kehitettävä edelleen. Myöskin sopimusehtojen luettavuutta ja ymmärrettävyyttä olisi parannettava. Lisäksi myyjien asiantuntemusta olisi lisättävä ja markkinointitiedot olisi saatava ajan tasalle.

Lisää tutkimusta tarvitaan

Jatkossa on tarpeen tutkia, miten eri kuluttajaryhmät ymmärtävät sopimusehtoja, pystyvät vertailemaan luottotuotteita ja laskemaan luottojen kokonaiskustannuksia, millaisin perustein tekevät luottopäätöksiä ja miten varautuvat luottoriskeihin oman rahataloutensa hoidossa. Kulutusluottotuotteiden ja niiden markkinoinnissa tapahtuvien muutosten ajoittainen seuranta on tarpeen jatkossakin.

Lisätietoja

Tutkija Liisa Peura-Kapanen, puh. (09) 7726 7726, liisa.peura-kapanen@kuluttajatutkimuskeskus.fi

Julkaisu

Liisa Peura-Kapanen, Katsaus markkinoiden kulutusluottoihin, Kuluttajatutkimuskeskuksen työselosteita ja esitelmää 82/2004. Julkaisu on tulostettavissa Internetistä: www.kuluttajatutkimuskeskus.fi. Julkaisua voi myös tilata Kuluttajatutkimuskeskuksesta, PL 5, 00531 Helsinki, puh. (09) 7726 7718, tilaukset@kuluttajatutkimuskeskus.fi. Julkaisun hinta on 8,40 €.